

ІНВЕСТИЦІЙНА СКЛАДОВА ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

О. І. Дем'янчук, к.е.н., доцент
Національного університету «Острозька академія»

Важливою складовою фінансового потенціалу регіону є інвестиційний потенціал. Сучасні погляди на зміст цієї категорії є досить різносторонніми. Так, Акименко О. Ю., враховуючи особливості ролі інвестиційного потенціалу при побудові інвестиційно-орієнтованої моделі регіонального розвитку, визначає цю категорію як органічну єдність реальних бізнесових, бюджетних, позабюджетних, кредитних та інтелектуальних можливостей регіонального економічного простору, які спрямовуються на реалізацію стратегічних програм та забезпечення сталого розвитку регіону [1, с. 6]. Розкриваючи роль інвестиційного потенціалу у формуванні регіональної економічної політики, Романова Т. В. сформулювала власний підхід до визначення поняття «інвестиційний потенціал регіону», як сукупність потенційно стабільних та здатних до розвитку економічних ресурсів регіону, які характеризують ступінь його інвестиційної привабливості та здатні до концентрації, направленої на реалізацію запланованої інвестиційної стратегії [2, с. 5]. Новицька Ж. А. розглядає не просто інвестиційний потенціал, а інноваційно-інвестиційний потенціал населеного пункту, при цьому стверджуючи, що це як здатність території на основі інноваційного розвитку досягти встановлених показників економічного стану при здійсненні інвестиційних вкладень певного розміру і виду [3, с. 6]. Досить цікавим у трактуванні цього поняття є підхід Мельник Л. Г., Ілляшенко С. М., Сотник І. М. Вони під «інвестиційним потенціалом» розуміють «певним чином упорядковану сукупність інвестиційних ресурсів, що дозволяють домогтися при їхньому використанні» ефекту синергізму. «Ефект синергізму», названий також ефектом « $2+2=5$ », характеризує такий набір елементів, які входять до складу системи, що має значно кращі показники, ніж проста сума показників усіх елементів окремо, тобто властивості системи в цілому відмінні від властивостей, що утворюють її структурні елементи [4].

Розглядаючи ж інвестиційний потенціал як складову ресурсного потенціалу, стверджують, що ця категорія характеризує можливості в залученні і використанні засобів вітчизняних і зарубіжних інвесторів, підприємців, населення для вирішення територіальних проблем [5].

Узагальнивши всі ці підходи, на нашу точку зору, інвестиційний потенціал як складову фінансового потенціалу регіону потрібно розглядати як сукупність наявних та можливих інвестиційних ресурсів, які сформовані та ефективно використовуються органами місцевого самоврядування в умовах сприятливого інвестиційного клімату та управлінських рішень щодо підвищення інвестиційної привабливості економіки регіону.

Таким чином, інвестиційний потенціал як складова фінансового потенціалу регіону містить три важливих компоненти:

- по-перше, розвиток інвестиційного потенціалу регіону можливий лише в умовах ефективного використання наявних економічних ресурсів, стимулюванні розвитку виробництва та інноваційної діяльності, як результат, збільшенні валового регіонального продукту;

- по-друге, створення сприятливого інвестиційного клімату, в результаті вдосконалення нормативно-правового регулювання, протидії корупції та забезпеченні рівних конкурентних умов господарювання для усіх видів інвесторів;

- по-третє, підвищення інвестиційної привабливості економіки шляхом оптимізації взаємоузгодженості інвестиційного потенціалу та інвестиційного клімату регіону з метою взаємної адаптації цих процесів до їх потреб та можливостей.

Виходячи із різних наукових обґрунтувань сутності інвестиційного потенціалу регіону, більшість авторів виділяють два основних підходи: кількісний та якісний. Згідно першого, інвестиційний потенціал цих територіальних утворень варто розглядати як сукупність інвестиційних ресурсів, які перебувають у розпорядженні місцевих органів самоврядування. Другий, розкриває економічну сутність інвестиційного потенціалу регіону як

інвестиційну спроможність місцевих бюджетів щодо здійснення інвестиційних видатків цих територіальних утворень. Узагальнюючи ці дві позиції, інвестиційний потенціал регіону варто розглядати як сукупність наявних та потенційних фінансових можливостей забезпечувати інвестиційну діяльність органів місцевого самоврядування відповідного регіону, а також формуванням та реалізацією інвестиційної політики та інвестиційного клімату відповідного територіального утворення, за умов ефективного використання усіх видів інвестиційних ресурсів.

Інвестиційний потенціал регіону суттєво впливає на інші складові фінансового потенціалу, а саме: податковий та бюджетний потенціал і характеризує їх взаємодію (рис. 1).

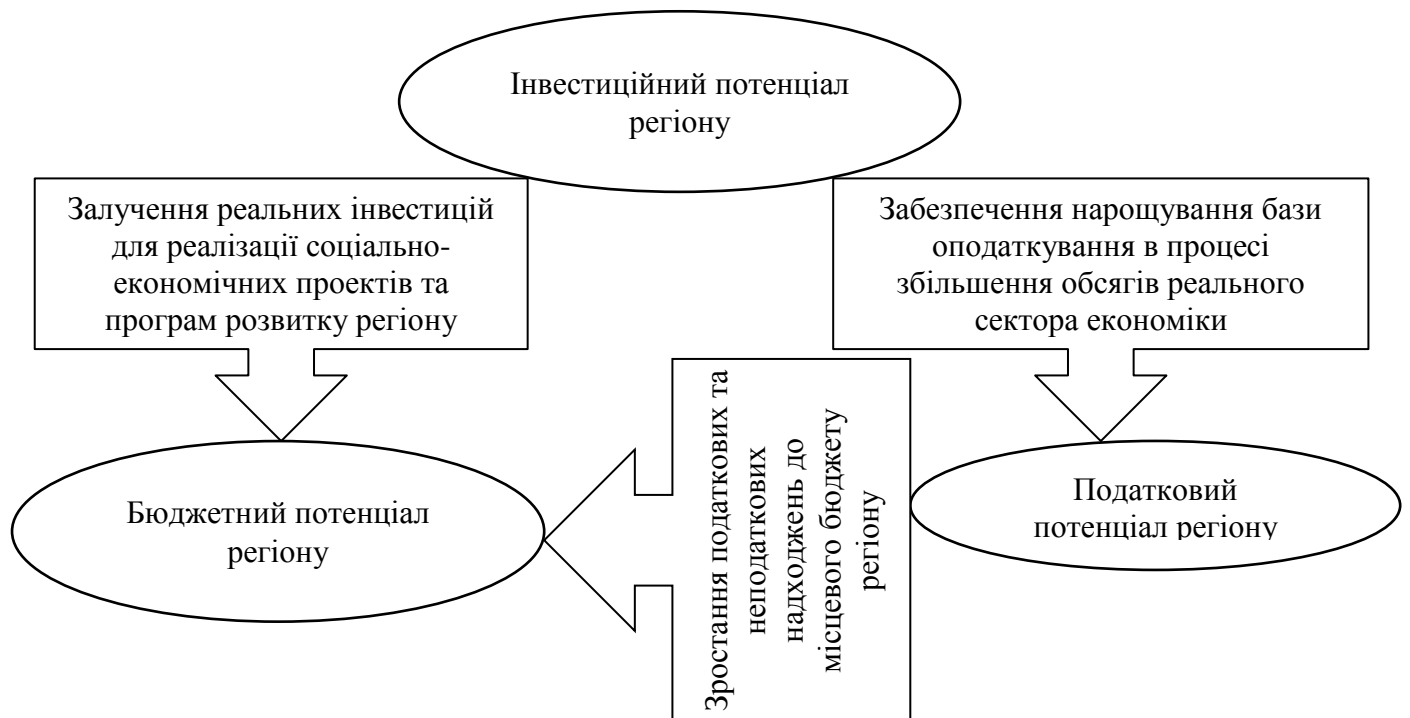

Рис. 1. Взаємодія інвестиційного, бюджетного та податкового потенціалів регіону (розроблено автором)

Таким чином, розробка та реалізація інвестиційної політики органами самоврядування відповідного регіону відображає вплив на формування та використання не інвестиційного потенціалу, а й бюджетного та податкового. Саме тому, складові фінансового потенціалу у взаємодії із інвестиційною

складовою регіону формують основу розробки інвестиційної стратегії органами місцевого самоврядування, яка має базуватись на визначенні чітких інвестиційних пріоритетів розвитку цієї територіальної одиниці. При цьому цей вибір має здійснюватись за критерієм розрахунку очікуваного ефекту від інвестиційної діяльності та інвестиційної політики органів місцевого самоврядування з метою підвищення загального рівня інвестиційної привабливості регіону, і як кінцевий результат, для надходження приватних інвестицій в окремі галузі цих утворень чи реалізації регіональних інвестиційних проектів.

Список використаної літератури:

1. Акименко О. Ю. Побудова інвестиційно-орієнтованої моделі регіонального розвитку (на матеріалах Чернігівської області) : Автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.05 / О. Ю. Акименко – Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України – Київ, 2008. - 22 с.
2. Романова Т. В. Розвиток інвестиційного потенціалу в регіональній економічній політиці: Автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.05 / Т.В. Романова – Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка – Полтава, 2010. – 23 с.
3. Новицька Ж. А. Державне регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку промислового міста: Автореф. дис... канд. наук з держ. управління: 25.00.02 / Ж.А. Новицька. – Донец. держ. ун-т упр. — Донецьк, 2005. – 20 с.
4. Бізнес-адміністрування: магістерський курс / [Мельник Л. Г., Ілляшенко С. М. Сотник І. М. та ін.] ; за ред. Л. Г. Мельника, С. М. Ілляшенка та І. М. Сотник. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. — 637 с.
5. Ресурсний потенціал адміністративно-територіальної одиниці. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://skaz.com.ua/geograf/4878/index.html>.